

Извештај са радног састанка EuroDanube групе

Дана 4. јуна 2014. године је на Криту, у пословном салону хотела Apollonia, код Хераклиона, са почетком у 10.30 часова, одржан редован радни састанак EuroDanube групе Међународне уније извршитеља, чији је пуноправни члан, на управо одржаном састанку, постала и Комора извршитеља Србије.

На радном састанку су поред представника Коморе извршитеља Србије, учествовали и представници комора осталих земаља чланица EuroDanube групе, односно представници Бугарске, Чешке, Естоније, Мађарске, Летоније, Литваније, Македоније, Молдавије, Пољске, Словачке, као и представници Међународне уније извршитеља (МУИ).

Пре почетка радног састанка EuroDanube групе, присутне је поздравио, у име земље домаћина заседања Сталног савета МУИ, председник Коморе извршитеља Грчке, колега Прекетес Ефтимиос, а у име МУИ њен председник, колега Лео Нетен, који је изразио посебно задовољство што ће у раду EuroDanube групе учествовати и представници Коморе извршитеља Србије, те је посебно поздравио новоизабраног председника српске Коморе, колегиницу Александру Трешњев.

Радни састанак је отпочео поздравним речима секретара EuroDanube групе, колеге Жолта Орела из Мађарске, који је пре утврђивања дневног реда састанка, такође, искористио прилику да поздрави делегацију српске Коморе.

Као дневни ред радног састанка су утврђене следеће тачке: 1) извештај земаља чланица о скорашњим изменама у поступку извршења; 2) *централна тема састанка*: расподела предмета међу извршитељима (наставак дискусије започете на претходном састанку EuroDanube групе, одржаног у Паризу новембра 2013. године); 3) предлози за избор новог секретара EuroDanube групе; и 4) разно.

Мађарска

Расподела предмета: Мађарски представници су известили окупљене да се начин расподеле предмета код њих одвија по унапред одређеним критеријумима, на тај начин што се колеге извршитељи са подручја истог суда опредељују за један од три могућа начина расподеле предмета, а то су: 1) према почетном слову презимена извршног дужника; 2) према договорној територијалној подели подручја једног суда међу колегама; и 3) подела предмета заснована на датуму пријема предлога.

Актуелна дешавања: Након недавно одржаних парламентарних избора у Републици Мађарској, дошло је и до имене у мађарском Министарству правде, те је сада место министра правде поверено доскорашњем мађарском амбасадору у Републици Француској. Једна од првих иступа новог миснистра је била и најава значајних измена у поступку извршења, која ће се нарочито односити на уређење надзора над радом извршитеља.

Србија

Расподела предмета: Представници Коморе извршитеља Србије су присутне известили о чињеници да у Републици Србији постоје две значајне групе извршних предмета од којих у прву групу спадају поступци за намирење потраживања за извршене

комуналне и сличне услуге (које спадају у искључиву надлежност извршитеља) и свих других предмета код којих извршитељ само спроводи извршење које је одредио стварно и месно надлежни суд. Расподела предмета је у потпуности препуштена избору извршног повериоца који сам бира не само код ког ће извршитеља поднети своје предлоге (код комуналних и сличних потраживања) већ и да ли ће спровођење свог извршење поверити суду или извршитељу (код свих осталих случајева). У циљу утицања на какву-такву равномерност поделе извршних предмета у првој групи предмета, Комора извршитеља је донела препоруку комуналним предузећима затраживши од истих што равномернију расподелу предмета међу извршитељима са подручја истог суда.

Актуелна дешавања: Значајне промене које се тичу извршитеља у Републици Србији се тичу измена подручја судова опште надлежности, па ће тако уместо досадашњих подручја основних судова, извршитељи бити именовани за подручја виших судова, а такође се ускоро очекује и значајно повећање броја извршитеља. Министар правде је, такође, најавио значајне измене и допуне Закона о извршењу и обезбеђењу, односно, чак његову ревизију.

Летонија

Расподела предмета: У Летонији постоји пет судијских области у којима извршни повериоци самостално одлучују коме ће од месно надлежних извршитеља поверити своје предмете, што као последицу има да се предмети међу извршитељима не деле равномерно, а такође постоје и примери да су неки од извршитеља покушали митом да наведу неке од већих поверилаца да им предмете достављају у већем броју. Иако је у Риги број извршитеља попуњем, у руралним подручјима Летоније недостаје некада чак и по једна трећина од предвиђеног броја извршитеља.

Актуелна дешавања: С обзиром да је држава као поверилац ослобођена обавезе предујмљивања трошкова поступка извршења, што није случај код рецимо поверилаца као што је локална самоуправа, у циљу притиска на државу, све се већи број поверилаца обраћао тзв. *инкасо* компанијама, што је навело извршитеље да лобирају за проширење својих надлежности у правцу могућности да и они посредују у тзв. вансудском намирењу потраживања. У скорије време се очекују измене и допуне закона којим ће се извршитељима омогућити посредовање у вансудском намирењу потраживања (*инкасо*). Такође, од 1. јануара 2015. године се очекује ступање на снагу прописа о електронским јавним продајама (e-auctions), делимично инспирисаних мађарским прописима.

Литванија

Расподела предмета: У Литванији има 119 извршитеља подељених у 10 судијских области. У надлежности извршитеља (поред спровођења појединих извршних радњи и уручења писмена), су и послови састављања јавних исправа о чињеницама, арбитраже, давања правних савета, а од 1. јула 2014. године извршитељи ће моћи да, под одређеним условима, делују и као стечајни управници. С обзиром на дискреционо право поверилаца да самостално бирају извршитеља коме ће поверити своје предмете, "државни" повериоци су били сколони да велики број својих предмета поверавају мањем броју извршитеља, па је након незадовољства колега одлучено да се посао расподеле предмета повери Комори као централном професионалном телу. Овакав вид расподеле предмета ће за два месеца отпочети са Пореском управом као повериоцем, а након тога са осталим "државним" или јавним повериоцима.

Актуелна дешавања: Недавно је систем електронских јавних продаја (e-auctions), који несметано функционише од 2. јануара 2013. године, значајно унапређен.

Молдавија

Расподела предмета: У Молдавији постоје три судијске области у којима извршитељи делују. Иако су у већини случајева извршитељи месно надлежни само са судијску област за коју су именовани, у случају да је извршење одређено за извршне радње заплене средстава на рачуну извршног дужника или одузимање аутомобила, у тим случајевима је сваки извршитељ надлежан за подручје целе Молдавије. Док се "државни" повериоци готово редовно држе начела да је пребивалиште/седиште извршног дужника опредељујуће за то ком ће се извршитељу обратити, код осталих поверилаца је евидентно коришћење њихове слободе да самостално бирају извршитеља са одређеног подручја.

Актуелна дешавања: Један од новијих трендова "борбе" страна у поступку извршења против извршитеља се огледа у "хиперпродукцији" кривичних пријава против самих извршитеља. Такође, изменама Закона о извршењу је утврђен највиши износ који се на име трошкова извршитеља по предмету може наплатити од 15.000,- евра, што ће према мишљењу Коморе извршитеља утицати на ефикасност и мотивисаност рада самих извршитеља. Колеге тренутно покрећу поступак пред Уставним судом у жељи да оспоре донете измене закона.

Естонија

Расподела предмета: Предмети "државних" или јавних поверилаца се распоређују путем централног система који се налазе у Комори, а приватни повериоци самостално опредељују за извршитеља коме ће поверити спровођење извршења.

Актуелна дешавања: Доласком новог министра правде се у Естонији повела прича о изменама и допунама Закона о извршењу. Трошкови поступка се у Естонији деле на три дела: почетна награда, централна награда (која обично достиже 3% потраживања) и награда за успешност. С обзиром да се изменама очекује продужење рока за добровољно испуњење на 30 дана, у великом броју случајева извршитељима ће припадати само право на наплату почетне награде.

Бугарска

Расподела предмета: Поверилац је "господар" поступка и он по свом нахођењу бира извршитеља коме ће поверити спровођење извршења. Тренутно се ради на стварању механизма за сузбијање нелојалне конкуренције међу извршитељима.

Актуелна дешавања: Са доласком сваке нове владе, од почетка рада извршитеља 2005. године, чини се извршитељи почињу почињу своје преговоре са владом "из почетка". У овом тренутку се у оптицају налазе 4 посебна предлога Закона о извршењу, од којих су неки чак гротескни, те се чини да је добрим делом "обрачунавање" са извршитељима само вид политичке кампање. Тако су рецимо маја 2012. године усвојене измене и допуне Закона о извршењу на основу којих је омогућено спровођење извршних радњи заплене новчаних средстава на рачуну извршног дужника на основу електронског пописа извршитеља, што су касније и Народна банка Бугарске и Министарство правде из сасвим непознатих разлога спречили. Комора је успоставила два јавна регистра – регистар извршних дужника и регистар

јавних продаја, који се у великом броју случајева користи као јавни податак од стране великог броја заинтересованих страна. Тако је, на пример, извод из нашег регистра у пракси постао податак неопходан за одобравање банкарског кредита.

Македонија

Расподела предмета: У потпуности препуштена избору поверилаца.

Актуелна дешавања: Од почетка рада извршитеља 2006. године, уочено је и повећање броја извршитеља (од почетних 43 на тренутних 98), а такође је дошло и до повећања ефикасности у наплати потраживања. Сарадња извршитеља са повериоцима и државним органима је задовољавајућа.

Словачка

Расподела предмета: Повериоци се тренутно самостално опредељују за неког од 345 извршитеља, међутим Комора тренутно ради на увођењу територијалне поделе предмете по узору на начин на који се предмети деле у судовима. Неких 90% извршитеља је заинтересовано за успостављање централног система расподеле предмета.

Актуелна дешавања: Изменама и допунама Закона о извршитељима, који је ступио на снагу 1. новембра 2013. године, је увео значајне новине у поступак именовања извршитеља, уводећи правило да се поред општих проверавају и језичке способности, али и психофизичко стање извршитеља (на начин на који се то ради код затворских чувара). Такође је уведена обавеза радног времена канцеларије извршитеља од бар 4 сата дневно, 5 дана у недељи, а успостављен је и Дисциплински сенат чији се чланови бирају жребом (по један представник Коморе, један судија и један представник Министарства правде). Једна од значајнијих измена се односи и на чињеницу да се непокретност извршног дужника не може продати у случају да се намирује дуг до 2.000,- евра уколико се ради о месту становања извршног дужника.

Пољска

Расподела предмета: Иако се извршитељи именују за подручја одређеног суда, повериоци су слободни да своје потраживање повере ма ком извршитељу са подручја целе Пољске на спровођење. У циљу уређења оваквог стања, одавно је уведено правило поступања у складу са два индекса: Индексом обраде предмета и Индексом успешности, по коме извршитељ који прими више од 2000 предмета годишње, не може примати нове предмете који у значајној мери одступају од средње вредности Канцеларије извршитеља у односу на наведене критеријуме.

Актуелна дешавања: Годишњи број извршних предмета у Пољској је 5 милиона, а број извршитеља је око 1300. Августа 2013. године је усвојен Закон о дерегулацији правничких професија, те тако сви који испуне одређене услове могу и морају бити именовани за правничку професију коју желе да обављају, па је тако број извршитеља порастао за 30%. У међувремену је дошло и до снижења тарифе извршитеља: код покретних ствари и непокретности и до 15%, код заплене новчаних средстава до 8%, а награда за успешност је умањена до 5%.

Чешка

Расподела предмета: На последњој седници Скупштине Коморе извршитеља 85 од 120 извршитеља је гласало за увођење територијалне поделе Чешке међу извршитељима,

међутим политичка клима, као и велики повериоци попут банака, осигуравајућих кућа, и сл. се енергично противе увођењу територијалне поделе надлежности извршитеља.

Актуелна дешавања: Евидентан је пад ефикасности извршитеља, па је тако проценат наплате од ранијих 65-80% спао на свега 30%. С обзиром на оштру конкуренцију међу извршитељима, у праски се усталило правило "без намирења нема ни трошкова поступка", што значи да предмете код којих не дође до бар делимичног намирења повериоца, извршитељи спроводе "гратис".

Након излагања присутних делегата, секретар EuroDanube групе, Жолт Орел је позвао председника Коморе извршитеља Србије, колегиницу Александру Трешњев да потписом на Статуту EuroDanube групе, заједно са председником МУИ колегом Леом Нетеном, потврди пријем Коморе извршитеља Србије у EuroDanube групу.

Такође, с обзиром да мандат секретара EuroDanube групе истиче у новембру 2014. године, досадашњи секретар Жолт Орел је искористио право да на то место предложи колегиницу Алену Салајову из Словачке, чијим би евентуалним избором EuroDanube група добила своју прву *секретарку*.

Након исцрпљеног дневног реда, састанак је завршен у 12:30 часова.

У Суботици, дана 24. јуна 2014. године

Члан делегације
Коморе извршитеља Србије
Дамир Шите, с.р.